

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3To/71/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2323010010
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2323010010.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 21.03.2023 pod sp. zn. 0T/3/2023, na verejnom zasadnutí konanom dňa 12.03.2024, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu bol obžalovaný A. B. uznaný vinným pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 03.01.2023 v čase o 15:10 hodine ako vodič viedol motorové vozidlo značky Ford Mondeo, evidenčného čísla C. v obci Šoporňa, pričom na pripájacom pruhu na cestu R1 smerom na mesto Nitra bol zákonným spôsobom zastavený a kontrolovaný hliadkou Obvodného oddelenia Policajného zboru Šoporňa, ktorá šetrením zistila, že obvinenému A. B. bola rozhodnutím o priestupku Okresného dopravného inšpektorátu v Nitre pod číslom konania ORPZ-NR-ODI2- 738,934/2022-Pr, právoplatným dňa 27.10.2022 a vykonateľným dňa 12.11.2022, ktoré osobne prevzal 12.11.2022, uložená sankcia spočívajúca v zákaze činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 16 mesiacov odo dňa 10.05.2022 do 10.09.2023.

Za túto trestnú činnosť mu okresný súd podľa § 348 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona obžalovaného na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona súd obžalovanému uložil aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel v cestnej premávke v trvaní 2 (dva) roky.

Okresný súd zdôvodnil svoje rozhodnutie v rozsahu č.l. 77-79 spisu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie obžalovaný A. B., namietajúc ním výrok o uloženom treste s tým, že ho považuje za neprimerane prísny.

V relevantnej časti odôvodnenia písomného odvolania obhajca uviedol, že obžalovaný sa ku spáchaniu skutku priznal a svoje konanie resp. svoj čin oľutoval a má za to, že nie sú splnené podmienky na uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody a že účel trestu by bol dosiahnutý aj uložením alternatívneho

peňažného trestu. Poukazuje tu na nie vysokú závažnosť trestného činu, na jeho nepatrné následky ako aj na okolnosti spáchania trestného činu. Čo sa týka trestnej minulosti obvineného, považuje za dôležité uviesť, že vo väčšine prípadov jeho predchádzajúcich odsúdení, sa na neho hľadí, ako keby nebol odsúdený.

V súvislosti s uložením nepodmienečného trestu odňatia slobody v danom prípade poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, ktorý skonštatoval: „Najmä pri ukladaní krátkodobých nepodmienečných trestov odňatia slobody, musí súd skúmať, či nemôže byť účel trestu splnený alternatívnym trestom nespojeným s odňatím slobody. Je pritom všeobecne v súdnej praxi uznávané, že krátkodobé tresty odňatia slobody by mali byť ukladané len výnimočne. V prospech neuloženia trestu odňatia slobody najviac svedčí aj okolnosť, že obžalovaná urobila vyhlásenie o vine.

V zmysle § 36 písmeno 1) Trestného zákona „Poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchateľ sa priznal k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval“. Z uvedeného vyplýva, že priznanie sa ku spáchaniu trestného činu je poľahčujúcou okolnosťou, ktorá je predpokladom uloženia miernejšieho trestu.

S vyjadrením sudcu, že „Vzhľadom na charakter osoby obžalovaného, ktorý má 5 záznamov v registri trestov, bolo na mieste ukladať nepodmienečný trest odňatia slobody“ sa nestotožňuje, nakoľko obžalovaný sa ku spáchaniu skutku priznal a svoje konanie oľutoval t. j. sú splnené podmienky na uloženie primeraného peňažného trestu.

Je pravdou, že obžalovaný v súčasnosti je nezamestnaný a nemá stály príjem, avšak samotná skutočnosť, že odsúdený je v čase rozhodovania o treste bez stáleho príjmu, sama o sebe nemôže byť prekážkou uloženia peňažného trestu.

V prípade, ak by obvinenému bol uložený peňažný trest a tento by nebol schopný ho zaplatiť v jednej splátke, prichádza do úvahy postup podľa § 57 odsek 3 Trestného zákona, ktorý hovorí: „Ak to odôvodňuje výška uloženého peňažného trestu a osobné a majetkové pomery páchateľa, môže súd rozhodnúť, že peňažný trest zaplatí odsúdený v mesačných

splátkach. Súčasne určí ich výšku a lehotu v dĺžke najviac jeden rok od nadobudnutia právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, do ktorej musí byť peňažný trest zaplatený.“

V súlade so zásadou individualizácie súd môže určiť, že páchateľ zaplatí trest v mesačných splátkach. Dôvodom pre takýto postup bude najmä skutočnosť, že uhradenie trestu v celosti by spôsobilo neprimeraný zásah do majetkových pomerov páchateľa alebo jeho rodiny. Pôjde najmä o prípady, kedy by zaplatenie celého peňažného trestu vzhľadom na majetkové pomery páchateľa spôsobilo znemožnenie uloženia takéhoto trestu, avšak pomery páchateľa umožňujú, aby bol trest uhradený po častiach v splátkach. O počte splátok a ich výške rozhoduje súd na základe vlastnej úvahy, trest však musí byť vykonaný najneskôr do jedného roka od právoplatnosti rozsudku. Pokiaľ súd o možnosti splátok nerozhodne v odsudzujúcom rozsudku, môže tak urobiť na základe návrhu odsúdeného.

Okrem uvedených skutočností poukazoval na to, že obžalovaný má jedno dieťa, ktoré mu bolo zverené do osobnej starostlivosti, a ktoré potrebuje svojho otca. Odlúčenie od otca by znamenalo pre dieťa pretrhnutie citových väzieb medzi nimi. Nepodmienečný trest odňatia slobody obžalovaného by znamenalo celkové zhoršenie rodinných vzťahov v jeho rodine, pričom utrpenie by bolo najväčšie práve pre jeho dieťaťa.

Ďalej má zato, že Okresný súd Galanta dňa 21.03.2023 vo veci nebol oprávnený konať, pretože neboli splnené zákonné podmienky podľa § 252 odsek 2, odsek 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku, pretože A. B. riadnym spôsobom ospravedlnil svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21.03.2023, nakoľko v tom čase sa zúčastňoval vyšetrenia u svojho obvodného lekára.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že Okresný súd Galanta dňa 21.03.2023 na hlavnom pojednávaní rozhodol bez toho, aby obžalovanému umožnil realizovať jeho právo na obhajobu čím došlo k značnému porušeniu práva na obhajobu t. j. podľa názoru obhajoby základné práva A. B.

zaručené čl. 46 odsek 1, čl. 50 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 odsek 1, čl. 6 odsek 3 písmeno c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené.

Obžalovaný si uvedomil závažnosť svojho konania, tento úprimne ľutuje a v budúcnosti nebude páchať trestnú činnosť. Rozhodnutie považuje za nezodpovedné a nepresvedčivé.

Trestné konanie má sledovať preventívny a resocializačný cieľ, má prispieť k polepšeniu a náprave páchatel'a. Cieľom trestného konania má byť dosiahnutie toho, aby obvinený páchatel' zaujal ku spáchaniu trestného činu sebakritický a kajúcny postoj, ktorý sľubuje možnosť jeho nápravy. Považuje sa za spravodlivé, aby bol vážne mienený sebakritický a kajúcny postoj, odmenený" miernejším trestom.

V prípade, ak bude trest prísnejší ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatel'ovi trestného činu. Neprimeraný trest je teda negáciou práva, ktorá sa svojou podstatou ničím nelíši od trestného činu.

Nadväzujúc na právne teórie ústavný súd tiež konštatoval, že neprimerane prísne tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. Ústavný súd podotýka, že u páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktoré trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu tak možno považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá je prostriedkom primeranosti trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Nepodmienečný trest odňatia slobody by mal byť tou poslednou možnosťou riešenia boja s kriminalitou. Jeho realizácia je pre spoločnosť značne nákladná, zároveň je to i veľký zásah do života jednotlivca, ako aj jeho najbližšej rodiny. Taktiež, ak dôjde k neplneniu napr. niektorej alternatívnej sankcie zo strany odsúdeného, súd môže pristúpiť k premene trestu nepodmienečného na trest podmienečný. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti považuje trest, ktorý bol uložený obžalovanému za prísny resp. nereálny.

Z dôvodu vyššie uvádzaných skutočností, na ktoré bolo v predmetnom odôvodnení odvolania proti napádanému rozsudku Okresného súdu Galanta, sp. zn. 0T/3/2023 zo dňa 21.03.2023 rozsiahlo poukazované, obhajca obžalovaného navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Okresný prokurátor odvolanie proti rozsudku okresného súdu nepodal, k odvolaniu obžalovaného sa ani napriek výzve okresného súdu nevyjadril.

Konanie na odvolacom súde:

Odvolací súd vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti prokurátorky Krajskej prokuratúry Trnava, náhradného obhajcu a za splnenia zákonných podmienok v neprítomnosti zvoleného obhajcu obžalovaného a obžalovaného A. B., ktorý svoju neúčasť na verejnom zasadnutí zákonným spôsobom neospravedlnil (§ 120 ods. 2 Tr. por.).

Zástupkyňa krajského prokurátora na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť, považujúc uložený trest v napadnutom rozsudku za zákonný a primeraný.

Náhradný obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí poukazoval na písomné dôvody odvolania podaného obžalovaným s tým, že mu navrhol v celom rozsahu vyhovieť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací podľa § 317 ods.1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým podal odvolateľ odvolanie, ako aj konanie, ktoré rozsudku predchádzalo, prihliadajúc i na chyby, ktoré odvolaním neboli vytykané a tak zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

V prvom rade je potrebné uviesť, že pokiaľ ide o konanie predchádzajúce napadnutému výroku (ktoré namietal obžalovaný v podanom odvolaní), krajský súd z obsahu spisového materiálu zistil, že okresný súd vykonal hlavné pojednávanie dňa 21.03.2023 v neprítomnosti obžalovaného za splnenia zákonných podmienok uvedených v ustanovení § 252 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku , keďže mal za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného, ktorému bola riadne doručená obžaloba ako aj predvolanie na hlavné pojednávanie, pričom mal v prípravnom konaní pred orgánom činným v trestnom konaní možnosť vyjadriť sa ku skutku, ktorý je predmetom obžaloby, boli dodržané ustanovenia o skrátenej vyšetrovanej, obžalovaný bol upozornený tiež na možnosť preštudovať spis, ktorého práva sa vzdal, a urobiť návrhy na doplnenie vyšetrovania a bol na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti upozornený v predvolaní na hlavné pojednávanie, pričom nenastali okolnosti podľa § 252 ods. 3 Trestného poriadku vylučujúce takýto postup. Žiadosť o ospravedlnenie obžalovaného predložená otcom obžalovaného doručená okresnému súdu dňa 21.3.2023 o 12:00 hod. nemožno považovať aj podľa názoru odvolacieho súdu za relevantnú, nakoľko bola podaná oneskorene a bez naplnenia kritérií § 120 ods. 2 Trestného poriadku, keďže priložené potvrdenie od lekára neobsahovalo zákonom požadované náležitosti, preto okresný súd postupoval správne a v súlade s ustanovením § 252 ods. 2 Tr. por., keď vykonal hlavné pojednávanie v neprítomnosti odsúdeného.

Pri preskúmvacej povinnosti obžalovaným napadnutého výroku o treste odňatia slobody, krajský súd zistil, že aj tento výrok je správny a zákonný.

Vo vzťahu k výroku o treste súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, vykonané dôkazy správne vyhodnotil a dospel k správne záveru o tom, že vzhľadom na vyhlásenie obžalovaného o vine na hlavnom pojednávaní a postoj obžalovaného k prejednávanej veci, ale tiež vzhľadom na jeho osobnostné charakteristiky, trestnú minulosť a účel trestu prichádzalo do úvahy pri vyrovnanom pomere poľahčujúcich a priťažujúcich okolností uloženie výlučne nepodmienečného trestu odňatia slobody. Uložený trest vo výmere 6 mesiacov zároveň zohľadnil tak okolnosti spáchaného skutku, ako aj osobu obžalovaného, preto ho považoval aj odvolací súd za zodpovedajúci zásadám ukladania trestov charakterizovaných v § 34 a nasl. Tr. zák., ako i požiadavke individuálnej i generálnej prevencie.

Pokiaľ obžalovaný namieta zákonnosť napadnutého výroku o treste odňatia slobody s poukazom na to, že uložený trest odňatia slobody považuje za neprimerane prísny, tak odvolací súd ma opačný názor a to s poukazom na osobné pomery obžalovaného, ktorý bol doposiaľ už 5 x súdne trestaný, viackrát na nepodmienečné tresty odňatia slobody, taktiež na trest podmienečný ako i trest povinnej práce, ktoré skutočnosti vo svojom súhrne podľa názoru odvolacieho súdu len odzrkadľujú to, že výkon alternatívneho trestu ani trestov nepodmienečných, nemali na obžalovaného želaný vplyv a efekt v podobe nápravy a resocializácie a preto je nutné považovať uložený 6 mesačný nepodmienečný trest za plne adekvátny.

Zároveň nie je možné podľa názoru odvolacieho súdu tvrdiť, že výška uloženého trestu je neprimerane vysoká a v rozpore s ústavnými zásadami, nakoľko pri osobnostných charakteristikách obžalovaného, vyplývajúcich z jeho trestnej histórie, by bolo plne dôvodným uloženie trestu aj prísnejšieho a to pri strede trestnej sadzby, ktorá je v danom prípade 0-2 roky.

V tejto súvislosti odvolací súd zvyrazňuje, že postupom podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Trestného poriadku môže odvolací súd zrušiť výrok o treste napadnutého rozsudku len v prípade, ak je uložený trest neprimeraný. Za neprimeraný možno považovať taký trest, ktorého druh alebo výmera je v zrejmom rozpore s hľadiskami, ktoré sú určené v zásadách pre ukladanie trestov podľa § 34 Trestného zákona. V prejednávanej veci krajský súd nepovažoval uložený trest odňatia slobody v dĺžke trvania 6-tich mesiacov za neprimeraný (neprimerane prísny), nakoľko prvostupňový súd pri ukladaní trestu podľa názoru odvolacieho súdu prihliadol ku všetkým okolnostiam, ktoré sú rozhodujúce z hľadiska naplnenia

účelu trestu a jeho výmery a uvážene prihliadol i na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, na osobu páchatela, jeho pomery a možnosti nápravy, a preto sa s uloženým trestom v uvedenom rozsahu stotožnil aj súd druhého stupňa bez toho, aby zvažoval akékoľvek zmiernenie tohto trestu v podobe jeho zákonných alternatív.

Obžalovaný by si mal uvedomiť, že pre trest je charakteristické, že je s ním spojené negatívne hodnotenie činu a osoby páchatela a že sa ukladá nie len v závislosti od závažnosti činu, ale i od osobných pomerov obžalovanej osoby a jeho trestnej minulosti, ktoré sú rovnocennými právnymi skutočnosťami a tiež rozhodujúcimi kritériami pre stanovenie druhu trestu a jeho výmery. K naplneniu účelu trestu tiež prispieva aj jeho preventívne pôsobenie, keď hrozba trestu formulovaného v trestnom kódexe odrádza verejnosť od páchania trestnej činnosti, pričom intenzita tejto prevencie rastie so zvyšovaním vedomia verejnosti o neodvratnosti a spravodlivosti trestov, ktoré i reálne postihne osobu páchajúcu takýto druh trestnej činnosti.

V tejto súvislosti netreba opomínať aj jedno zo základných kritérií, ktoré musí súd pri ukladaní trestu zohľadniť, a to účel trestu tak ako to má na mysli § 34 ods. 1 Trestného zákona a vymedzenie okolností, na ktoré musí súd prihliadnuť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery vyplývajúce z § 34 ods. 4 Trestného zákona. Účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti (represívny prvok) a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život (prvok individuálnej prevencie) a súčasne iných odradí od páchania trestných činov (prvok generálnej prevencie), pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že trest odňatia slobody, ktorý bol uložený obžalovanému, je trestom primeraným a zákonu zodpovedajúcim, ktorého zmyslom je viesť obžalovaného k tomu, aby viedol riadny život, a taktiež je trestom na nápravu obžalovaného postačujúcim, tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie.

Zákonu zodpovedá aj výrok rozsudku, ktorým bol obžalovaný zaradený v zmysle § 48 ods.2 písm. b) Tr. zák. na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko obžalovaný už bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin.

Z týchto dôvodov krajský súd potom považoval odvolanie obžalovaného za nedôvodné a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.